

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Ko-
hlenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miler, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja Šipek

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

ZADNJE SLOVO

Avgust Kuhar,
14 let urednik
Fužinarja

V ponedeljek, 19. oktobra, popoldne so prišli pred Kuharjevo hišo na Javorniku vsi, ki so ga imeli radi in ki jih je on imel rad:

delavci, šole, prijatelji.

Prišli so predstavniki železarn iz Jesenic in Stor, zastopnik Združenja jugoslovanskih železarn iz Beograda ter sodelavci iz Ljubljane in Maribora.

Zadnjikrat sta ga prišla obiskat književnik Rok Arih — Drago Druškovič in profesor Koruza, urednika Prežihovih Zbranih del, ki sta tolikokrat prišla na posvet k pokojnemu, prišel je Marjan Vidmar, direktor Tehniškega muzeja v Ljubljani.

Prvič so obiskali Koroško Kuharjevi najožji sodelavci iz mariborske tiskarne. Štirinajst let so stavili za Koroškega fužinarja članke o Ravnah, železarni in Mežiški dolini ter izdelovali klišeje Uršlje gore in Pece, šele zdaj pa so spoznali Kuharjevo domovino.

Uredniški odbor in kolegij sta častno stražila pokojnika. Pred hišo je spregovoril naš inž. Mitja Šipek, kakor zna le on, oktet je zapel, nato pa je spreved krenil na zadnjo pot.

Kuhar je vedno govoril, da hoče počivati med svojimi v rojstnem kraju. Fotografijo Kotelja je stalno nosil pri sebi. Z njim se je vrnila iz Topolšice. »Tu sem doma«, je pisalo na njej.

Dolg, veličasten spreved se je razvil po javorniškem polju in vreme je ustreglo kljub nevihtnemu nebu. Molk, šepet, žalostinke in zamolkla otožnost ob vsej žalostni poti.

Merkačev je bil v sprevedu. Z dvema palicama je vztrajno korakal po zvoženi kotuljski cesti in učiteljica Ida se ni hotela peljati:

»Vsaj to si je zaslužil, da ga spremim peš.«

V spominu so zaživele vse sožalne brzojavke jugoslovanskih železarn, inšpekcije dela, tovarniških glasil in sodelavcev Koroškega fužinarja.

»Gustl je bil res svojevrsten urednik,« je napisal Zorko Kotnik, »v njegovih duhovitih domislicah in delu ga ni presegal noben urednik povojne dobe.«

Kotlje so molčale v težkem jesenskem razkošju in Gora je prisluhnila zadnjim pozdravnim besedam:

— komercialni direktor Boris Florjančič je orisal Kuharjevo življenje in delo ter se poslovil od njega v imenu našega kolektiva.

— dr. Franc Sušnik je spregovoril za koroške kulturne ustanove in prijatelje,

— tovariš Živorad Petrovič iz Beograda za vse jugoslovanske železarne,

— Beno Kotnik za Kotuljce.

Nad tesnobno molčečo množico se je razgrnilo to polno, prehitro končano življenje:

— pisatelj,

— tehnik,

— človek.

Knjigi o racionalizaciji in o delovnem varstvu, pravilnike o zaščiti pri delu, nešteto člankov in beležk je napisal, nad 60 projektov za železarno je sestavil in uredil za celo polico Fužinarjev.

Po eni strani je veljala vsa njegova skrb delavcu v sodobnem svetu, po drugi strani je ril v preteklost in dal spodbude za popis industrijske zgodovine v naših krajih. Sam je prvi napisal zgodovino železarne Ravne in njemu se imamo zahvaliti, da vemo za častljivo rojstno letnico naših fužin — 1620.

Doktorji, profesorji pa preprosti delavci in bajtarji, stare mamice in dijakinje — vse je sprejemal brez razlike, vse poslušal, z vsem se pogovoril.

Kamor je stopil, tam je vzklikala anekdota, topla in živa zgodba, sled in pečat njegove osebnosti, njegovega zdravega samoraslega razuma.

Trda noč je že ležala nad pokopališčem, ko je končal zadnji govornik in se je množica zgrnila okoli odprtega groba za poslednje slovo.

Merkačev, ki je vso pot nosil s seboj govor, ga ni mogel več prebrati. Niso se mogli glasno posloviti od Kuharja vsi, ki bi se bili radi. Zato je bil molk tem bolj težak, pokojni pa živ v mislih vseh, ki so tonili v noč.

n. r.



Žalostna pot

Foto: Z. Vezjak

KAKO GOSPODARIMO LETOS

Rezultati tričetrletnega dela v glavnem zadovoljivi

Znatno večja proizvodnja kot lani, vendar še pod planom

Letošnje izvrševanje količinskega obsega proizvodnje v primerjavi s planskimi obveznostmi nas ne more zadovoljevati. Kljub stalnemu večanju proizvodnje iz kvartala v kvartal, sprejetih planskih obveznosti do konca leta ne bomo dosegli v celoti.

V skupni proizvodnji smo namreč s 140.125,6 t za celih 40 % nad lansko proizvodnjo v enakem tričetrletnem obdobju, vendar kljub temu za 5,1 % pod planom. Podoben je rezultat v blagovni — tržišču namenjeni proizvodnji. S 34.674,2-tonsko

proizvodnjo smo sicer za 32,7 % nad primerjalno v lanskem letu, vendar istočasno pod planirano za 17,5 %.

Po posameznih proizvodnih obratih je doseganje planirane proizvodnje takole:

Obrat	Doseganje plana v %	
	skupna proizvodnja	blagovna proizvodnja
topilnica	99,8	—
livarna	94,7	104,4
valjarna	86,7	74,0
kovačnica	95,6	71,4
meh. obdel.	118,7	113,4
jeklovlek	47,4	31,5
vzmetarna	98,0	98,0
Skupaj:	94,9	82,5

Kje so vzroki za nedoseganje sprejetih planskih obveznosti

Če izvzamemo jeklovlek, ki zaradi neznatnega obsega svoje komaj 1000 t proizvodnje letno bistveno ne vpliva na sliko celotne železarne, je pri skupni proizvodnji v največjem zaostanku valjarna. Še večji je zaostanek tega obrata v blagovni proizvodnji, ker se zaradi ozkega grla v adjuštaži in termični obdelavi kopičijo zaloge nedokončane proizvodnje.

Poglaviti vzrok za še večjo razliko med skupno in blagovno proizvodnjo v kovačnici pa je v tem, ker dobavlja ta obrat mehanični delavnici surove odkovke v znatno večjem obsegu, kot je bilo planirano. S tem je kovačnica v znatni meri pripomogla k prekoračenju plana mehanične, kar je v končnem efektu celega podjetja zelo gospodarno. Ker se pri vseh ostalih obratih doseganje skupne proizvodnje giblje med 94,7 in 99,0 %, obstaja verjetnost, da vsi obrati razen valjarne in jeklovleka do konca leta planirani obseg proizvodnje dosežejo.

Težave pri nabavi osnovnih surovin

V 3. četrletju je postala kritična oskrba z osnovnim reprodukcijskim materialom. Še posebno je kritično surovo železo, ker smo odvisni od uvoza. Pomanjkanje surovega železa je imelo za posledico motnje v tehnologiji proizvodnje jekla. Pri zadovoljivi oskrbi s starim železom pa je slaba kvaliteta tega negativno vplivala na proizvodni program.

Oskrba s ferolegurami pa je bila problematična skozi vseh 9 mesecev. To velja tako za domače kot za uvožene legure. Od vseh pa je najbolj kritična nabava kobalta, ki ga trenutno sploh nimamo in po najnovejših informacijah tudi ni izgledov, da bi ga sploh dobili. S tem pa je resno ogrožena naša proizvodnja visokolegiranih brzoreznih jekel, ki jih proizvajamo v državi le mi. Od domačih ferolegur je bil najbolj kritičen ferokrom, s katerim nas v zadostni količini niso mogli oskrbovati iz Ruš zaradi redukcije električne energije pri njih. Slaba kvaliteta kokil in ognjevzdržnega materiala pa je jeklarni probleme še povečala.

Energetski problem emiljen z uvozom električne energije iz Avstrije

Skrajno kritična oskrba z električno energijo in premogom v naši železarni do sedaj ni imela, razen delne izgube na zmanjšani proizvodnji surovega jekla zaradi redukcije električne energije v I. četrletju, kakšnih hujših posledic. V 3. četrletju pa smo z dovoljenim uvozom električne energije iz Avstrije lažje prebredli težko situacijo ob uvedeni redukciji električne energije.

Kritično stanje v oskrbi s premogom pa bo imelo vidnejše posledice šele v zadnjem četrletju. To pa zato, ker je poraba premoga v zimskih mesecih višja, intenzivneje pa se bodo izkorščale v zadnjem kvartalu

Borba s pobesnelo Mežo

V soboto, 24. oktobra 1964, je po večdnem deževju prišla »huda ura« nad Mežiško dolino. Meža je vedno bolj naraščala. Že ob 9. uri dopoldne je kazalo, da se bo naraščajoči Meži treba postaviti v bran. Sestavljene so bile ekipe in postavljene v pripravno stanje. Ob 12.15 je sirena dala alarm in se je takoj zbralo vse potrebno mostu.

Prevozni most ob metalurški šoli se je utrdil ob obali z betonskimi kvadri.

Obala, ki jo je Meža začela odnašati ob mehanični delavnici, se je utrjevala z jeklenimi bloki in železjem, da bi se preprečilo porušenje hale in porušenje energetskega mostu.

Najkritičnejši moment je nastopil v noči od 24. na 25. oktober 1964 med polnočjo in četrto uro zjutraj, ko je Meža dosegla največji vodostaj.

Obrambni ukrepi so preprečili porušitev hale mehanične delavnice, preprečili poru-

šitev energetskega mostu in cestnih mostov.

Zavarovali smo dragocene aparature v OTKR, ki bi jih voda v primeru zalitja uničila.

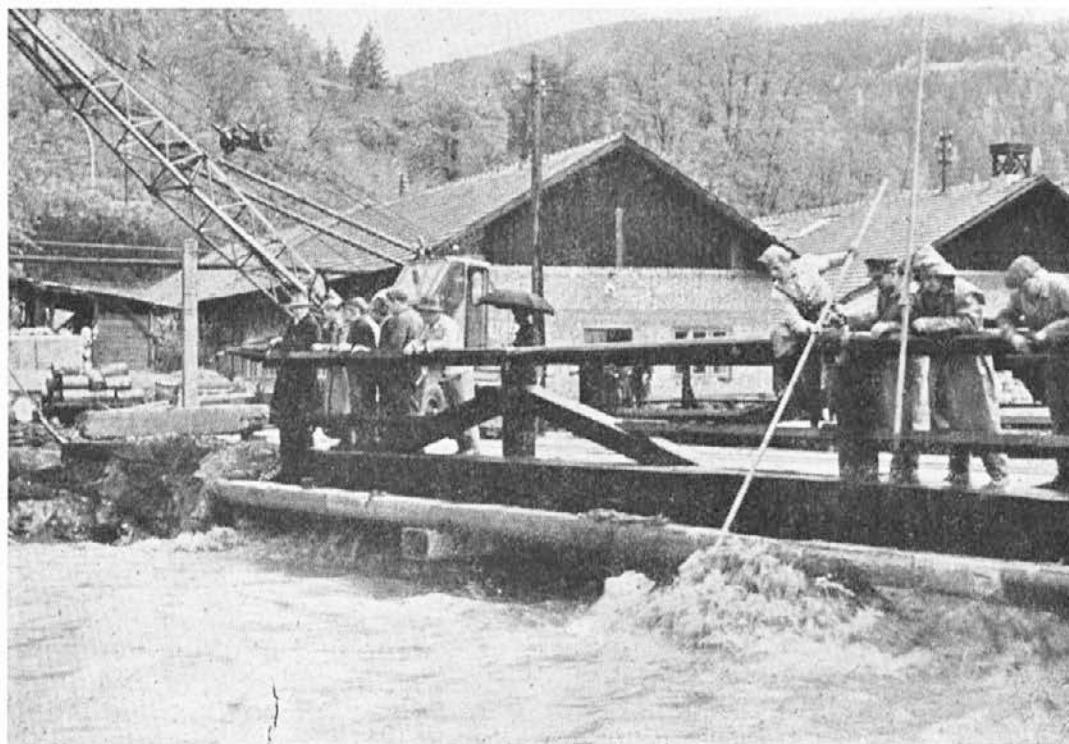
Vodo v valjarni, kovačnici in OTKR smo črpali neprekinjeno in je prišla pomoč s črpalkami iz Dravograda, Kotelj in Prevalj.

Poplava je zaradi prekinitev kablov, vodovodov in kisikovodov ustavila obratovanje železarne.

Vzdrževalci pa so z neprekinjenim delom usposobili topilnico že v nedeljo in ponedeljek, enako mehanično in kovačnico, v sredo pa že tudi valjarno. Tako je 28. oktobra 1964 ob 13. uri tovarna že zopet 100 %-no obratovala.

Vsemu mostu pri reševalnih delih kakor mostu pri ponovnem postavljanju provizorijev za postavitev železarne v pogon gre izredna pohvala in priznanje.

F. B.



Tako so reševali most

(Nadaljevanje na 6. strani)

Poslovanje organov upravljanja

Na zadnjem zasедanju je delavski svet podjetja obravnaval: poročilo o poslovanju podjetja v devetih mesecih letošnjega leta, predlog dopolnitev pravilnika o uporabi osebnih motorih vozil za potrebe naše železarnice in razpravljati še o nekaterih drugih problemih, ki se pojavljajo v poslovanju.

Osnovni poudarek je bil dan prav poročilu o dosedanjem poslovanju. Razprava pa tudi poročilo je opozorila, da izvrševanje količinskega plana proti sprejetim planskim obveznostim ni zadovoljivo. Čeprav se je obseg skupne proizvodnje v zadnjih dveh kvartalih nekoliko povečal, proizvodnega plana do konca leta v celoti verjetno ne bomo izpolnili. Brez vedno upravičenih razlogov nam naraščajo zaloge nedovršene proizvodnje, beležimo porast proizvodnih stroškov in povečano porabo potrošnega materiala in energije na enoto proizvodnje. Vse to bo vsekakor imelo svoj negativen odraz pri ugotavljanju rezultatov ob zaključku poslovnega leta.

Z željo, da bi zaključili poslovno leto s čim boljšim uspehom in da v zadnjem kvartalu nadoknadimo zamujeno, meni delavski svet, da je potrebno:

- posvetiti čim večjo skrb intenzivnemu izkoriščanju proizvodnih naprav, zaostri tehnološko, tehnološko in delovno disciplino ter si prizadevati za čim nižje proizvodne stroške;

- zmanjšati zaloge nedokončane proizvodnje, izboljšati kvaliteto asortimenta in ob višji proizvodnji povečati realizacijo;

- tehnični kader mora redno zasledovati izpolnjevanje proizvodnje po asortimentu in skrbeti za izpolnjevanje naših pogodbenih obveznosti;

- skrbeti je za hitrejši dotok terjatev od odjemalcev;

- povečati dosednji obseg izvoza in končno zagotoviti redni dotok surovin in ostalega reprodukcijskega materiala za nemoten potek obratovanja.

Precej živahna (z vrsto dopolnilnih predlogov) je bila tudi razprava o predlogu dopolnitve pravilnika o uporabi osebnih motornih vozil za potrebe železarnice. Člani delavskega sveta so bili mnenja, da razlika med nadomestilom za prevoženi kilometer, ki se po predpisih knjiži na poslovne stroške, in zneskom, ki ga priznamo v podjetju, ne bi smela bremeniti sklada osebnih dohodkov, temveč sredstva, za katere namene in potrebe so prevozi izvršeni. Pripombe so bile tudi na besedilo 8. čl. pravilnika, kjer je govor o višini nadomestila za vsak prevoženi kilometer. Prevladovalo je mnenje, da ni prav, da so določene za osebne avtomobile štiri različne tarife, ampak da naj bo enotna tarifa za vse vrste osebnih avtomobilov in posebna tarifa za motorna kolesa. Čeprav izračun kaže, da je za podjetje ceneje, če se za službene potrebe železarnice uporabljajo osebna motorna vozila, so bili nekateri mišljenja, da bi se osebna motorna vozila za potrebe železarnice lahko uporabljala le v slučajih, da naš prometni oddelek izjavi, da prevoza z osebnim avtomobilom železarnice ni mogoče izvršiti. Tudi na število kilometrov

(Nadaljevanje na 5. strani)



Meža je prinesla pol gozda

Kako oskrbujemo, izdelujemo, prodajamo in izvažamo

Oskrba z reprodukcijskimi materiali

Postajamo že velik metalurški predelovalni kombinat, ki zahteva redno oskrbo z nekaj tisoči različnih materialov in artiklov. Najdrobnejših, ki se dnevno uporabljajo v naši železarni, ne bomo navajali, temveč le nekaj osnovnih in najvažnejših.

Belo surovo železo se proizvaja v plavžih na koks ali v elektro plavžih (TH pečeh). V Jugoslaviji ga lahko proizvajajo v železarnah Zenica, Vareš, Ilijaš, Sisak, Štore in Jesenice. V bodoče bo belo surovo železo proizvajala tudi železarna v Skopju.

Trenutno proizvedemo v naši državi manj belega surovega železa, kot ga vse železarne stvarno porabijo, zato ga že več let uvažamo. Razen drugih železarn prejema belo surovo železo iz uvoza tudi naša železarna.

Ker nastopajo pri uvozu razne težave (te so ravno v zadnjih mesecih letošnjega leta precej velike), se mnogokrat zgodi, da surovo železo ne prispe v zahtevanem roku. To se je zgodilo tudi v oktobru in morali smo si izposoditi belo surovo železo od železarn v Štore in Sisku za obdobje, dokler ga ne bomo uvozili.

Staro železo

Staro železo, ki se vlaga v SM peč, v elektro obločne peči in v visokofrekvenčne peči, dobimo iz več virov:

- lastni odpadki iz topilnice, livarne, valjarne, kovačnice in mehanskih obratov;
- železo od raznih podjetij v državi, ki ga zbirajo in ki se dobavlja v šestih vrstah (I.—VI. klasa);

- od Brodospasa, t. j. podjetja v Splitu, ki razrezuje stare ladje na kose velikosti 500 × 500 × 1100 mm oziroma za našo to-

pilnico po dodatni zahtevi 500 × 500 × 150 milimetrov, da bi se peči lažje založile;

- legirani odpadki jekla raznih vrst kot npr. brzorezna, nerjaveča, 12 % Mn litina itd., se nabavljajo kot odpadki po posebnih pogodbah in cenikih, ki upoštevajo % legirnega elementa;

- specialni odpadki VFP iz valjarn železarn v Zenici, Sisku in Jesenicah po posebnih cenah in pogojih;

- specialni odpadki VFP, ki jih moramo nabavljati po posebnih pogojih od raznih zbiralnih podjetij, zato ker od omenjenih železarn dobimo premalo valjarniških odpadkov skupine »specialni odpadki VFP«.

Staro železo iz uvoza dobivamo iz Evrope, Afrike in ZDA, pač od tistih dežel, kjer imamo trenutno razpoložljiva sredstva. Kvaliteta uvoženega železa je prav tako razvrščena v vrste I.—VI.

Zaenkrat smo uspeli dobiti zadostne količine in imamo večmesečno zalogo. Na žalost pa se nam obeta že v začetku l. 1965 kriza, ker bo treba uvoziti večje količine v našo državo, ki je tudi pri tej surovini deficitarna.

V prihodnji številki tega lista bomo priobčili širšo analizo o problematiki starega železa.

Ferolegure

Čeprav se je vse leto čutilo pomanjkanje raznih legur, je v tem mesecu nastopila kriza pri dragocenih ferolegurah, posebno tistih iz uvoza. Zaradi kritične devizne situacije, v kateri se nahajamo, banka namreč ne more pravočasno plačati ferolegur inozemskim dobaviteljem in čakamo na plačila več mesecev. Kaže, da se bo kriza še zaostrila.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Gibanje osebnih dohodkov za SEPTEMBER 1964

OBRAC. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravljenj ur	Od tega nadur	Izplačani OD	O D p o e l e m e n t i h			P o v p r e č n i O D			
					po ceniku in enotah	OD po usp. EE	dodatki	september 1964	september 1963	januar — 1964	sept. 1963
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Topilnica	242	38.826	149	15,642.850	10,700.717	3,539.557	1,402.576	64.640	41.193	55.017	43.502
Livarna	478	87.491	2.791	28,090.400	18,648.903	6,658.017	2,783.480	58.766	43.399	50.102	41.508
Valjarna	312	57.191	2.164	18,793.900	13,200.625	3,782.952	1,810.323	60.237	39.855	51.707	40.623
Kovačnica	241	42.780	996	15,171.890	10,293.959	3,395.358	1,482.573	62.954	42.206	54.453	40.894
Term. obdel.	57	10.466	35	3,250.760	2,266.890	657.416	326.454	57.031	40.437	49.329	40.649
Mehan. obd.	594	110.779	5.151	32,378.240	22,884.226	6,192.109	3,301.905	54.508	39.887	47.486	38.698
Vzmetarna	58	10.078	382	3,168.417	2,220.755	600.000	347.662	54.628	41.193	49.131	38.568
Jeklovlek	25	4.707	267	1,320.443	968.100	210.000	142.343	52.818	—	46.146	—
Energ. obrat	94	16.740	905	5,459.720	3,861.626	1,003.770	594.324	58.082	45.788	49.978	43.129
Stroj. rem.	168	31.108	1.226	10,294.400	7,060.843	2,152.578	1,080.979	61.276	44.397	53.518	42.748
Elek. rem.	95	17.961	435	5,694.400	3,625.219	1,508.042	561.139	59.941	42.305	53.084	43.120
Gradb. rem.	70	13.023	222	3,833.200	2,934.437	482.855	415.908	54.760	37.513	46.373	38.408
Promet	101	19.336	1.402	5,842.725	4,044.401	1,284.893	513.431	57.848	38.946	50.242	37.479
OTKR	193	35.186	1.166	10,680.300	7,394.669	2,248.076	1,037.555	55.338	43.351	49.780	42.806
Uprava	371	71.918	2.042	20,107.350	13,727.489	4,462.176	1,917.685	54.198	41.356	50.053	40.957
PODJETJE	3.099	567.590	19.333	179,728.995	123,832.859	38,177.799	17,718.337	57.996	41.563	50.562	40.812

Vsi, kar nas je zaposlenih v železarni, stremimo za skupnim ciljem, da naše podjetje doseže čim boljše poslovanje, ter želimo, da se ta uspeh odraža tudi na osebnih dohodkih. Za doseg tega cilja se poslužujemo razen osnovnega principa t. j. vestnega in marljivega dela, še raznih drugih metod, ki naj bi nas vzpodbujale k uresničenju naših teženj in želja. Eno izmed sredstev, katerega se v zadnjem času poslužujemo, je izdelava operativnega plana, ki ga izdelamo za vsak mesec posebej z namenom, da bi imeli nekakšni kazipot pri izvrševanju delovnih nalog, kajti od doseganja oz. nedoseganja tega plana je odvisna tudi višina naših osebnih dohodkov.

V mesecu sept. smo dosegli 1.516.812,951 din eksterne realizacije, kar je 9,36% manj, kot pa je bilo predvideno z operativnim planom. Za neizvršitev plana zadene tokrat krivda predvsem mehansko obdelovalne obrate, ki plana niso dosegli iz objektivnih in subjektivnih razlogov. Kljub sorazmerno nizki realizaciji pa so se povprečni osebni dohodki v našem podjetju precej dvignili, kar gre predvsem na račun fizičnih delavcev. Z uvedbo novih cenikov del se je fizičnim delavcem osebni dohodek že v akontaciji brez variabilnega dela dvignil v povprečju proti prejšnjim mesecem v tem letu za 12,6 %, kar je gotovo velik skok za tako kratko časovno razdobje.

Bliža se konec leta in naše delo bomo morali oceniti ter preveriti, kako smo izpolnili dane obljube in izvršili naloge, ki smo si jih postavili s planom v začetku leta. Da bi bil rezultat čim boljši, povečajmo delovno moralo in dvignimo produktivnost dela! Nagrajeni bomo z višjimi osebnimi dohodki in 15. v mesecu bomo zadovoljnih obrazov odhajali domov. Tega nam ne bo težko doseči, kajti že večletna praksa nam kaže, da smo si v zadnjem kvartalu vedno najbolj prizadevali ter redno celo prekoračevali zadane planske naloge.

ON: Opozarjam vas, da ne bom odšel, preden vas ne poljubim!
ONA: Odidite!

STARO JE KRITIKA NOVEGA

PREDKONGRESNA AKTIVNOST KOMUNISTOV ŽELEZARNE RAVNE

V osnovnih smernicah za predkongresno aktivnost je med drugim zapisano:

VIII. kongres ZKJ in delo za njegove priprave nas zavezuje, da se ozremo po prehojeni poti, da proučimo rezultate in uspehe, probleme in težave, sedanje objektivne družbene razmere in nove momente v razvoju družbeno ekonomskih odnosov, da bi odkrili in določili perspektive, naloge in smotre zavestne družbene akcije komunistov in delovnih ljudi v prihodnjem obdobju. (VI. plenar CK ZKJ).

V železarni smo se aktivno vključili v predkongresno razpravo, ki je zelo kritično in samokritično ocenila napake in razne anomalije, ki se pojavljajo. Razprava je ugotovila, kaj ne odgovarja več, kaj je neustreznega, kaj pa je morda potrebno celo spremeniti. Kar zadeva spremenjeno vlogo subjektivnih sil danes, je potrebno poudariti sledeče.

Spremenjena vloga je odvisna od jačanja nadaljnega samoupravljanja. Razumljivo je, da če se vse več odločanja prenese na mesto, kjer človek dela, živi, kjer se pojavljajo problemi delovnega človeka in vsega kolektiva, da organizacijam ostane manj pravic odločanja. Nemogoče je, da bi Zveza komunistov, sindikat ali Zveza mladine v imenu človeka stvari reševale in direktno vplivale na reševanje problemov, dolžnost organizacij pa je, da usposablja člane za samostojno reševanje problemov. Samo s takšnim delom bomo uresničili vsebinske postavke naše nove ustave, ki postavlja za izhodišče našega družbenega sistema odnos človeka navzven, da sam kroji sebi usodo, sam rešuje probleme, na katere naleti, pa naj bo to v sistemu nagrajevanja ali pa, če se želi ustrezno zaposliti.

Ce govorimo sedaj o odmiranju političnega odločanja pri reševanju družbenih zadev in vse večjem uveljavljanju samoupravnega odločanja, mora biti delovni kolektiv tisti, ki ne bo dopuščal, da bi se dogajale kakšne nepravilnosti v odnosu do delovnih ljudi. Zato se od upravljalca zahteva, da pozna osnovne zakonitosti podjetja, blagovne in tržne odnose, ki so potrebni za razumevanje odločanja in samoupravnega delovanja. To se pravi, da ostane še naprej subjektivni silam vodilna idejna vloga člane oblikovati in idejno izgrajevati, jim privzgjajati določene moralne kvalitete, čut kolektivizma, objektivnost itd.

Takšna razprava ni nekaj čisto novega, ampak poglobljeno delo osnovnih organiza-

cij ZKS. Ravno v tem obdobju se prilagajajo vsebina, metode in oblika dela osnovnih organizacij ZK dejanskim potrebam in željam članov. Pri razpravah so osnovne organizacije izhajale iz problemov delovnih ljudi, ker le to lahko vpliva na človeka. Komunisti so tu obravnavali delo organov samoupravljanja, dviganja cen, izkoriščanja kapacitet, trgovino, odnose, izobraževanje, tehnološko in delovno disciplino itd.

Trdimo lahko, da je vsak tretji komunist aktivno posegel v razpravo, ki je bila zelo konkretna in argumentirana.

Osnovne organizacije ugotavljajo, da neaktivnost, neposeganje v razpravo večjega dela članov organov delavskega samoupravljanja in tudi nekaterih komunistov izvira iz nezadostne razgledanosti, neobveščenosti in večkrat tudi namerno dušene konstruktivne kritike. Razumljivo je, da bo delavec na zasedanju ali sestanku raje tiho, kot pa da je osmešen pred zbrano množico. Iz tega lahko sklepamo: če ljudje nimajo korajžje oglašiti se k razpravi, je to najboljši barometer, koliko je bila dušena kritika. In kakšna naj bo kritika? Kulturna pa boleče argumentirana.

Prišli smo v fazo, ko ljudje vse bolj svobodno izražajo svoje misli. Taka razgibanost je zelo pozitivna, a včasih se je bojimo. Dolžnost progresivnih sil je, da takšne misli spravi na skupni imenovalec. Tako formiran sklep bo zelo hitro zaživel, vsekakor prej kot pa, če človek umsko ne bi sodeloval. Tu namreč vidi človek sebe kot koristnega in neobhodno potrebnega.

Subjektivne sile v podjetju, v krajevni skupnosti, na vasi morajo biti močna družbena kritika, ker staro je kritika novega.

Tone Polanc

NAŠA MLADINA

Neki očka je hotel svojega petletnega sinčka pripraviti na veseli dogodek v družini:

»Povej očku in mamici, ali bi bil zadovoljen, če bi ti čez mesec dni kupila majhnega bratca?«

Malček se je navihano zasmejal:

»Kaj pa bosta zdaj, v osmem mesecu, storila, če rečem: ne!—?«

ZA ZNIŽANJE IZMEČKA

Z izgradnjo novih kapacitet je proizvodnja bistveno zrasla. Od leta 1960, ko smo imeli realizacijo 12,4 milijarde, smo se povzpeli na 18 milijard, kar bomo predvidoma naredili v letu 1964.

Porast realizacije je od leta 1960 do 1962 le neznaten, skokoma pa je zrasel v zadnjih dveh letih od 12,8 na 18 milijard. Kako pa izmeček? Z ostrejšo kontrolo smo itak pričakovali večji izkazan izmeček, k temu pa moramo prišteti še mnogo ostrejših zahtev trga. Izmeček v tonah, izražen v %, se je povzpelo od 1,7 v letu 1960 na 2,5 v letu 1962 in zopet padel na 2,2 % v letošnjem letu. Torej upada.

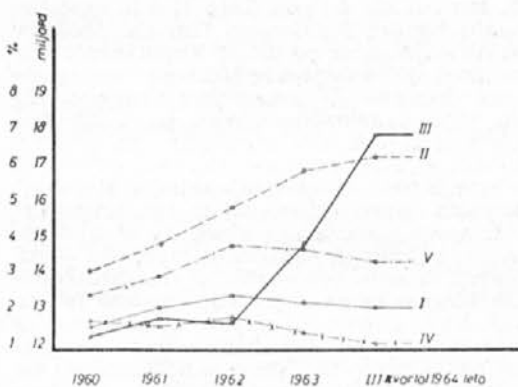
Dinarska vrednost izmečka pa je venomer rasla, od 3,2 % v letu 1960 na 6,46 % v letu 1964. To pomeni, da gre v izmeček iz leta v leto več visokovrednih produktov, torej že pol ali popolnoma obdelanih. To je pravzaprav signal, ki kaže da gre vedno več naših produktov v dokončno obliko, na drugi strani pa nas opozarja, da je naša intervencija čisto prepozna.

Ta prikaz bi mogel pripeljati do malodušja. Sedaj pa pogledajmo, kako izgleda ta izmeček v primerjavi z realizacijo!

Račun pokaže, da je % izmečka, po vrednosti računano na milijardo realizacije, rasel od 2,58 % v letu 1960 na 3,99 % v letu 1963 in spet upada na 3,56 % v letu 1964. Ker smo že prej rekli, da se z vsakim letom večja vrednost izmečka na tono, je normalno, da je % izmečka računano v teži in v odnosu na milijardo nižji. Tako je ostal približno enak od leta 1960, ko je znašal 1,8, do leta 1962, kjer smo zabeležili 1,93 % milijardo in je padel na 1,22 % milijarde v letu 1964.

Zaključek tega prikaza je tak, da je kontrola le smiselno usmerjena, končni efekt je pozitiven, vrednost izmečka v primeru z vrednostjo proizvodnje pada kljub temu, da so zahteve večje in da se vrednost naših proizvodov večja.

Struktura izmečka nas pouči, da je participacija topilnice v večini predelovalnih obratov največja. Tak je pojav v vseh topilnicah na svetu, gotovo pa v jeklarnah s specialnimi jekli.



LEGENDA

- I — % težo izmečka
- II — % vrednost izmečka
- III — vrednost proizvodnje
- IV — % težo izmečka na milijardo
- V — % vrednost izmečka na milijardo

Detaljni podatki o izmečku so razvidni iz prikazov statističnega oddelka, zato jih tu ne bomo obravnavali. Vrednost analize je le v tem, da opozorimo na tiste ključne točke, ki očitno bistveno vplivajo na kvaliteto proizvodnje.

V topilnici moremo poleg problema surovin in pomožnega materiala poudariti le skrajno dosledno delovno in tehnološko disciplino. Ta problem smo obravnavali na številnih sestankih. Uspeh je le delno viden, ne sumimo pa, da bo vedno bolj popoln, ako nam le uspe vsaj nekoliko stabilizirati osebje na delovnih mestih v topilnici.

Tudi predelovalni obrati niso čisto nedolžni pri izmečku. Res je, da ljudje na delovnih mestih ne morejo kaj prida pomagati pri reševanju kvalitete, če manjkajo agregati. Predvsem bo treba oskrbeti primerne ohlajevalne kapacitete za vroče predelano jeklo. Tako se lahko izognemo prenekateri vroči razpoki, ki se po navadi odkrije prav pozno.

Reklamacije pa so vedno odraz popustljivosti kontrolnih organov. Danes imamo toliko možnosti za odkrivanje napak, da je že skoro preveč. Težje kot napake odkrivati je presojati uporabnost materiala.

Praksa in reklamacije v letošnjem letu so izkazale, da bomo morali biti pri presoji uporabnosti jekla bolj trdosrčni, tako lahko pričakujemo še zvišanje % izmečka, na drugi strani pa pričakujemo, da bo vsakdo razmisлил, kaj bi storil, da bi se slabi kvaliteti jekla izognil in tako pripomogel k večjemu izplenu.

Vabimo sodelavce, da na ta kratki prikaz dajo svoje pripombe, saj — več glav več ve.

Inž. Mitja Šipek

Vorančeva skrb za brata Avgusta

Prežih Voranc se je jeseni leta 1925 zgledal pri študentu in partijskemu delavcu Dušanu Kermavnerju, da bi skupno preskrbela mentorja za Vrančevega mlajšega brata Avgusta, ko se je vpisal na Srednjo tehnično šolo v Ljubljani. Zelel je, da bi Avgust postal ne le dober strokovnjak temveč tudi njegov politični somišljenik.

Kermavner je predlagal, naj bi to vlogo prevzel jaz. Zavedal sem se, da bo to precej težka naloga glede na prisotnost dr. Alojza Kuharja, Avgustovega brata, ki je bil urednik »Slovenca« in eden izmed voditeljev Slovenske ljudske stranke. Voranc pa je imel Avgusta že tako odločno na svoji strani, da v resnici z njim ni bilo nobenih problemov in težav, dokler je v Ljubljani študiral. Tudi po odhodu iz Ljubljane je vzdrževal stike z napredno skupino študentov na Srednji tehnični šoli in Trgovski akademiji, pa tudi z Dušanom Kermavnerjem in nekaterimi drugimi člani Društva študentov marksistov.

Voranc pa se s tem še ni zadovoljil. Ni sicer več nagovarjal Avgusta, naj postane

politik, pač pa ga je nagovarjal, naj se strokovno čimbolj izpopolni in stavi svoje znanje na razpolago sovjetskemu ljudstvu. Avgust se je precej časa strokovno izpopolnjeval v Franciji in Nemčiji, toda ko naj bi iz Dunaja odpotoval v Sovjetsko zvezo, se je nekje zataknilo.

Ko sem bil avgusta leta 1945 ob priložnosti tretjega zasedanja UNRE v Londonu, so mi na našem veleposlaništvu povedali, da želi dr. Alojz Kuhar, naj ga obiščem. Čeprav sva bila in ostala politična nasprotnika, me je objel in dejal, da je v srcu vendar ponosen, da tudi njegova brata, moja prijatelja Voranc in Avgust, sodelujeta pri graditvi nove Slovenije in Jugoslavije.

Ivan Kreft

POSLOVANJE ORGANOV UPRAVLJANJA

(Nadaljevanje s 3. strani)

trov; določenih za krajevne vožnje, so bili izraženi pomisleki, če ni previsoko, in če je to zaradi rednih dnevnih krajevnih avtobusnih zvez potrebno.

Ker po predpisih stroške za uporabo osebnih motornih vozil v znesku 30 din za vsak prevoženi kilometer lahko knjižimo na poslovne stroške, se je delavski svet odločil:

— da se sprejme pravilnik o uporabljanju osebnih motornih vozil za potrebe naše železarnice brez besedila 8. čl., s tem da se obračun kilometrine po novih predpisih začasno še v sedanji višini vrši od 31. 7. 1964 dalje;

— za določitev višine nadomestila za kilometrino, ki se izplačuje sodelavcem, ki za potrebe železarnice uporabljajo lastna motorna vozila, je bila imenovana posebna komisija;

— komisija mora ponovno pregledati tudi besedilo pravilnika in če smatra za potrebno, predložiti dopolnitve ter izdelati ekonomski izračun prednosti uporabe osebnih motornih vozil za službene potrebe železarnice.

Mnenja, da naj se razlika nad višino nadomestila kilometrine, ki bremeni poslovne stroške, izplača iz sredstev, za katere namene in potrebe so bile službene vožnje opravljene, delavski svet ni mogel osvojiti, ker je s predpisi določeno, v breme katerih sredstev se sme knjižiti in izplačati nadomestilo za kilometrino.

Na tem zasedanju je delavski svet obravnaval še predloge delovnih enot o spremembah na osnovnih sredstvih in odobril: za potrebe nadaljnje stanovanjske izgradnje prenos gradbene parcele v gramoznici in na Čečovju na novi upravni organ stanovanjski sklad pri skupščini občine Ravne na Koroškem in najetje kredita pri komunalni banki v Slovenj Gradcu. Končno pa razpravljali še o številu delovnih dni, ki naj bodo v sistemu neprekinjenega tehnološkega procesa dela prosti dnevi in obravnavali še nekatere druge probleme poslovanja.

J. D.

Razorožitev je nujno potrebna že samo iz gospodarskih in finančnih razlogov. Nost je namreč investirati kapital v orožje, ki je neuporabno zato, ker je prenevarno.

KAKO GOSPODARIMO LETOS

(Nadaljevanje z 2. strani)

tudi kapacitete ogrevnih peči v valjarni in kovačnici.

Ker smo praktično stalno brez zaloga premoga, bo vsak zastoj pri dobavi od rudnikov imel za posledico takojšnji izpad proizvodnje.

S prodajo naših proizvodov dosegamo letos nižjo povprečno prodajno ceno

Dosežena realizacija v letošnjih 9 mesecih je sicer blizu planu (tistemu, ki je bil postavljen na 18 milijard din, ne pa tudi naknadno sprejeti obveznosti — 19,5 milijard din, pri kateri bomo imeli 3.320 milijonov din osebnih dohodkov).

S 13.423 milijoni fakturirane realizacije smo se približali planirani za to obdobje z 99,4 % in istočasno dosegli za 22,5 % večjo prodajo kot lani v enakem času.

Posamezni obrati so k temu prispevali:

Obrat	Realiz. v milij. din	Indeks	
		na plan po 3/4 leta	na lansko 3/4 letje
valjarna	3.036	80,6	145,0
jeklovlek	204	66,8	239,1
kovačnica	2.545	86,5	121,2
livarna	2.247	120,1	106,6
mehanična	4.501	117,7	112,7
vzmetarna	798	101,7	100,8
pom. dejavnost	92	—	114,2
Celo podjetje	13.423	99,4	122,5
— kassaskonto	33		
Končno:	13.390	99,2	123,5

V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je letošnja realizacija višja za 22,5 %. Ker pa je ta odnos pri blagovni proizvodnji znašal celo 32,7 %, sledi, da se je letos poslabšal naš kvalitenti asortiment, kar se še posebno odraža v doseženi prodajni ceni. Medtem ko smo lani prodajali naše proizvode po povprečni ceni 415 din za kg, smo letos dosegli komaj 386 din/kg.

Res je, da je letos udeležba proizvodov 114. panoge (črne metalurgije) v skupni prodaji večja kot lani, vendar je razlika v doseženi prodajni ceni le prevelika.

Izvoz — daleč pod planom

Medtem ko smo že lani v 9 mesecih dosegli 1.440 milijonov dinarjev izvoza, smo ga dosegli v letošnjih 9 mesecih le v višini 851 milijonov dinarjev in se približali plan-ski obveznosti, ki smo si jo postavili s ciljem povečane mednarodne delitve dela za izboljšanje jugoslovanske trgovinske bilance, le do 66,6 %, ali skoraj 60 % manj kot v enakem lanskem obdobju.

Največji zaostanek v izvozu beležimo pri dobavah paličastega jekla, rezilnega in pnevmatskega orodja ter mehansko obdelanih strojnih delov. Eden glavnih vzrokov za slabo izpolnjevanje izvoznega plana je neurejena proizvodnja v novi valjarni, ki bo do konca letošnjega leta obratovala poskusno.

Dolžniki nam kvarijo finančni uspeh

Kljub podvzetim številnim ukrepom za izboljšanje stanja dolžnikov, ki so se gibali v posameznih mesecih letošnjega leta

od 1.923 do 3.012 milijonov din, smo jih uspeli znižati do konca meseca septembra na 2.626 milijonov din. Čas od izstavitve računa do nakazila protivrednosti za izdobljeno blago traja v povprečju 50 do 60 dni, v posameznih primerih pa še dlje.

Stanje dolžnikov igra namreč pri ugotavljanju finančnega rezultata poslovanja pri obstoječem sistemu odločilno vlogo. Namreč za skupni dohodek se ne računa vsa dosežena realizacija proizvodov po izdanih računih, ampak le tisti del, ki so ga kupci tudi poravnali.

Na tej podlagi ugotovljen celotni dohodek za devet mesecev ne znaša 13.390 milijonov din, kolikor znaša fakturirana realizacija, ampak le 13.348 milijonov din, kar je ugotovljeno z upoštevanjem razlike med stanjem dolžnikov na začetku leta in ob koncu tritrtletja.

Pri upoštevanju vseh poslovnih stroškov, ki smo jih s proizvodnjo imeli, in prometnega davka, smo dosegli dohodek podjetja, ki znaša 3.698 milijonov dinarjev. Zaradi ukinjene zvezne obdavčitve dohodka t.j. prispevka od dohodka in prispevka od izrednega dohodka, predstavlja ta dohodek

istočasno tudi čisti dohodek podjetja, v katerem je vsebovanih 1.737 milijonov din osebnih dohodkov, medtem ko bomo ostale obveznosti iz čistega dohodka, kot: obvezni prispevek v rezervni sklad podjetja, prispevek za skupne rezerve delovnih organizacij in posojilo za družbene investicijske sklade, obračunali in odvedli šele po zaključku poslovnega leta z zaključnim računom. Do takrat pa lahko ta ostanek uporabimo za obratna sredstva.

Do konca leta samo dva meseca

Oktober je za nami, ostaneta praktično le še dva meseca. Če bomo z isto dinamiko v realizaciji, t.j. ca. 1500 milij. din mesečno nadaljevali tudi v zadnjem četrtletju, obstaja realna možnost, da se približamo 18 milijardam, zelo težko pa 19,5 milijardam, za kolikor smo se ob povečanju globala sredstev za osebne dohodke na delavskem svetu dne 27. avgusta 1964 naknadno obvezali.

Le z vsestranskim prizadevanjem nas vseh in ob zadovoljivem oskrbovanju z osnovnim reprodukcijskim materialom ter ob ugodni energetski bilanci, tako električni energiji kot premoži ter čimprejšnji usposobitvi poplavljenih naprav, bomo dosegli prvotno postavljeno planirano obveznost.

Ivo Kohlenbrand

Dodatek za stalnost — nagrada zdravemu — kazen za bolnega

Minilo je zopet trimesečje in izplačana je nagrada za stalnost. Prikrasanih zaradi boleznih je 755 sodelavcev. Od tega za ves dodatek 391 sodelavcev in 364 sodelavcev za polovico dodatka. Zopet godrnjanje in preklinjanje med sodelavci. Zaradi njihove nepoučenosti vprašanja in neutemeljene reklamacije. Zato bomo prikazali škodo, ki jo utrpel posamezni sodelavec, če zboli v kvartalu enkrat za 6 dni in se zdravi doma. Kajti če mora v bolnico, je škoda še občutnejša.

Pri povprečnem OD v zadnjih 3 mesecih (1. 30.000 din, 2. 50.000 din, 3. 70.000 din), znaša škoda 6 dni bolovanja:

pri fizičnih delavcih	pri umskih delavcih
1. ca. 8.000 din	ca. 9.000 din
2. ca. 11.000 din	ca. 18.000 din
3. ca. 16.000 din	ca. 26.000 din

(za izračun je bil vzet povprečni odstotek 20,93 % za fizične delavce in 14,75 % za umske delavce, ki je določen za obračun dodatka za stalnost v tretjem kvartalu tega leta in 10 % dodatka za stalnost na koncu leta, ter 20 % osebnega dohodka, ki se odbije od nadomestila osebnega dohodka po zakonu o soc. zavarovanju).

Kaj pomeni za sodelavca 8 tisočakov pri povprečnem osebnem dohodku 30.000 din, ki preživlja sebe in družino!

Ali smo ga zaradi tega, ker je zbolel za 6 dni, upravičeno prikrajšali za celih 8 tisočakov? Ali je res v primeru, če ne bi bil bolan, ustvaril v 6 dneh čistega dohodka 8000 din? Ne, saj toliko osebnega dohodka oz. čistega dohodka ne sprejme za cel mesec, če dela. Torej iz tega sledi, da sodelavec ni prikrajšan samo za tisti dohodek, ko ni delal v času bolezni, temveč se mu ni izplačal dohodek, ki ga je ustvaril s svojim delom v času, ko je bil zdrav. Z njim so se okoristili sodelavci.

Zaradi tega se večkrat čudimo, da se dogajajo primeri, ko ljudje ne morejo prenesti take materialne škode in hodijo raje na delo bolni z vročino in poškodbami. Posledice so večkrat še bolj v škodo posamezniku, posebno pa družbi, ker iz takih kratkotrajnih obolenj ponavadi vzklje dolgotrajna bolezen.

Mnenja sem (kot mnogi drugi sodelavci), da je dovolj strog že sam ukrep zakona, da se osebni dohodek v času bolezni do 6 dni zmanjša za 20 % tistim, ki imajo staž, in za 40 % onim, ki so šele prišli v podjetje.

Sklep o dodatku za stalnost, ki je bil sprejet pred leti in poostren v letošnjem letu, zato da bi ljudje čim manj boleli ni pripomogel več k padcu staleža, kar prikazujejo naslednji podatki:

povprečni stalež v letu 1963 je 4,64 %
povprečni stalež v letu 1964 je 4,85 % (povprečje v 9 mesecih).

Iz teh podatkov se vidi, da niti poostren ukrep za zmanjšanje staleža bolnih v tem letu ni rodila sadu, temveč je v letošnjem letu stalež višji za 0,21 % od lanskega leta. Vzrok za povišanje staleža v tem letu prav gotovo ni v previsokem standardu naših ljudi, temveč kje drugod. Zato bi bilo umestno nuditi bolnim sodelavcem čim več sredstev za zdravljenje, ne pa da jih kaznujemo z od, vzemom priloženega gubljenega dela osebnega dohodka. Za eventualne simulantne, če jih lahko še tako imenujemo, pa je bil pred kratkim uveden poseben ukrep z zveznim zakonom in sicer administrativna kontrola, ki preganja tiste, ki uporabljajo bolniški dopust za razna opravila doma ali za delomrznice.

Iz vsega navedenega sledi, da bi bilo potrebno o dodatku za stalnost razmisliti — napraviti še nekatere analize o vrstah in vzrokih bolezni in ga v prihodnjem letu odpraviti. Kajti človek in njegovo zdravje naj bi bila danes prva skrb družbe, kar se naj bi pri nas odrazilo tudi pri tem nehumanem nagrajevanju oziroma kaznovanju.

Fanika Korošec

Novinar je človek, ki polovico svojega življenja piše o stvareh, ki jih ne pozna, drugo polovico pa se izogiba pisanju o stvareh, ki jih pozna še predobro.

H. Wilhelm

Boj med vodnim in električnim tokom

Kljub vsem prizadevanjem sodelavcev in gasilcev je Meža uničila visokonapetostne kable, ki so napajali naslednje obrate:

novi valjarno, novo vmetarno, novo kisikarno, mehansko obdelovalnico in črpalno postajo. Vsi ti obrati so obstali. Ko se je Meža pomirila, je nastopila druga faza reševanja — akcija za usposobitev naših obratov.

Mehanična delavnica je bila le nekaj minut brez potrebne energije. Takoj smo prešli na napajanje preko trafo postaje v čistilnici jeklene litine. Kabli, ki so napajali novo valjarno in prek nje novo vmetarno ter kabel za kisikarno, so bili poškodovani v dolžini ca. 160 m.

Rezervnih kablov ni bilo, ker je dobavni rok zanje 18 mesecev. Pred dnevi pa nam je tovarna kablov »Moša Pijade« iz Svetožareva sporočila, da bodo naši kabli koncem meseca končani. Takoj smo poslali tja našega predstavnika z nalogo, da pripelje potrebne kable. Naslednji dan smo dobili sporočilo, da bo tovarna takoj odposlala 996 m visokonapetostnega kabla $3 \times 70 \text{ mm}^2$ 20 kV, spojni material pa Elektrotehna Beograd. Kabli so krenili na pot s kamionom. Drugi kabel 10 kV, ki je bil potreben za novo kisikarno, pa smo še iskali. Ko je bil kamion v Svetožarevu že natovorjen, smo zvedeli, da so poplave v naših južnih republikah še večje, slišali smo tudi za hudo katastrofo v Zagrebu. Zaskrbljeni smo bili nad tem, ali bodo prišli naši kabli pravočasno ali ne. Odločili smo se za drugo varianto, ki je hitrejša ter do končne ureditve desnega brega Meže (in s tem tudi nove kableske trase), veliko bolj sigurna.

Med našo glavno transformatorsko postajo in razklopno transformatorsko postajo Ravne obstaja rezervni daljnovod 20 kV. Po njem lahko železarna črpa električno energijo iz javnega omrežja 20 kV v višini ca. 4 MVA in to ob izpadu daljnovoda 110 kV Dravograd—Ravne. Pod normalnimi pogoji ta vod ni pod napetostjo. Izkoristili smo to priložnost in napravili odcep čez Mežo, na desni strani pa postavili »A« drog.

Visokonapetostni kabel za valjarno smo odrezali na tistem mestu, od koder naprej ni bil več poškodovan. Izdelali smo kabelsko glavo in kabel povezali z odcepom daljnovoda 20 kV. V razklopni postaji smo daljnovod ločili in ga napajali iz naše glavne transformatorske postaje. S tem je nova valjarna lahko pričela že 27. oktobra ob 14.30 z obratovanjem, prav tako pa tudi nova vmetarna. Izven obratovanja je ostala tako le še kisikarna. Tudi ta je zelo važna, saj obrati brez kisika ne morejo delati. Našli smo rešitev:

v neposredni bližini omenjenega »A« droga smo postavili transformator 2,5 MVA prestave 0/5 kV. Primarno stran smo povezali z daljnovodom 20 kV, sekundarno pa s kablom, ki je bil položen v kisikarno. Tudi tega smo odrezali na še ne poškodovanem mestu. Za to improvizirano trafo postajo smo porabili minimalno količino materiala.

Delo je bilo naporno, vendar smo ga

uspešno opravili, tako da je bila tudi kisikarna — in s tem zadnji obrat — že v sredo, 28. oktobra 1964, ob 12.45 v pogonu.

Visokonapetostno omrežje pa bomo s ka-

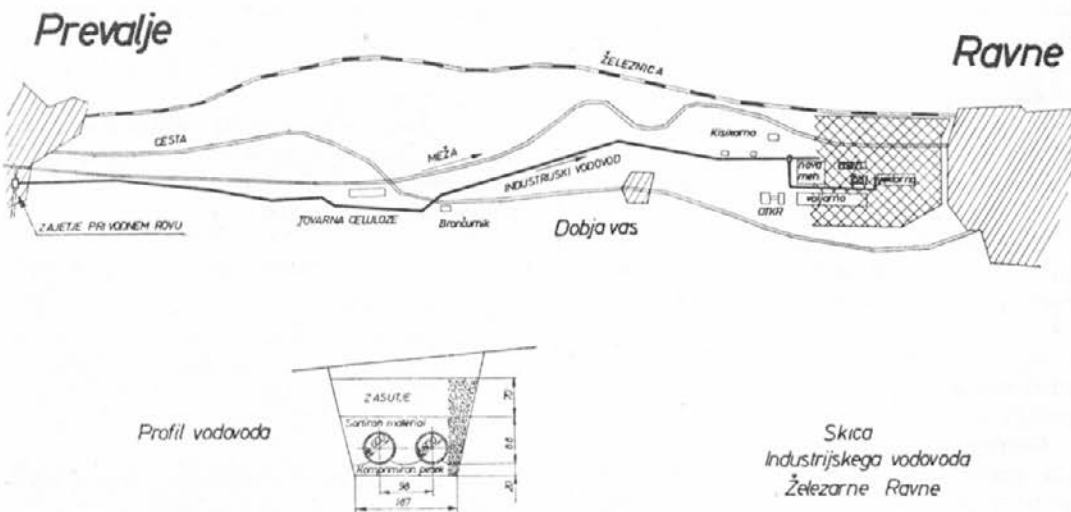
bli, ki so prispeli iz Svetožareva, obnovili šele potem, ko bo urejen desni breg Meže ob mehanični delavnici.

Jože Kert

Dograjen je industrijski vodovod Prevalje — Ravne

V načrtu rekonstrukcije naše tovarne smo predvideli tudi zagotovitev količin industrijske vode za naše obrate. Jasno nam je bilo, da ta naloga ne bo lahka in da bo treba najti tako rešitev, ki bi nas za dolgo dobo rešila skrbi, kako zagotoviti dovolj vode za nemoteno proizvodnjo.

160.000.000 din. Zaradi nejasne finančne situacije okrog najetega posojila za rekonstrukcijo smo lahko pričeli z deli šele oktobra 1963. Gradbeno podjetje »Gradis« Ravne pa je moralo dela prekiniti že v slabih 2 mesecih zaradi zgodnje zime. Glavna dela so se pričela pravzaprav šele aprila



Poglejmo si najprej, kakšne so potrebne količine industrijske vode v naslednjih letih:

	l/min.	l/sek.
1965	16.000 ali	270
1966	19.000 „	320
1967	27.000 „	450
1968	28.000 „	470
1969	29.000 „	480
1970	30.000 „	500

Do sedaj smo črpali vso potrebno količino iz treh vodnjakov, ki so zmogli povprečno 5.500 l/min., če je bil dovolj visok vodostaj. Ob vsaki suši pa smo morali z vodo zelo štediti. V lanskim zimam smo bili celo prisiljeni najti zasilno rešitev s črpanjem vode iz potoka Reke. Ta rešitev ni bila najboljša, saj so se ob vsaki visoki vodi nabrale velike količine blata, vejčja, listja in drugih naplavin, vendar smo s to rešitvijo le omogočili obratovanje peči v jeklarni.

Že leta 1961 smo naročili študijo za preskrbo z industrijsko vodo pri inženirskem biroju Elektroprojekt, Ljubljana, ki nam je izdelal več variant. Po temeljitem premisleku smo se odločili za zajetje vode iz vodnega rova v Prevaljah in za cevovod od tam do naše tovarne. Rudniki svinca in topilnica Mežica so namreč z dograditvijo nove podzemeljske elektrarne omogočili črpanje talne vode iz nižjih obzorij. Prednost izrabe te vode je v tem, da je skoraj neodvisna od zunanjih vplivov — vremena, količine padavin — ter je zaradi tega čista in vedno enako hladna. Glavni projekt, ki je bil izdelan v prvi polovici leta 1963, je predvideval dvojni cevovod iz salonitnih cevi premera 600 mm v dolžini 3,0 km in zajetje ob izlivu vodnega rova v Mežo na Prevaljah. Predračunska vrednost je bila

1964 in končala v septembru 1964. Polaganje cevovodov je prevzelo industrijsko montažno podjetje »Toplovod« Maribor.

Kljub precejšnjim težavam pri nabavi spojk in cevi je bilo delo opravljeno brez večje zamude. Prizadele pa so nas občutne podražitve gradbenih del, gradbenega in montažnega materiala, saj so presegle za več kakor 50 % predvideno predračunsko vrednost.

S priključitvijo notranjega vodovodnega omrežja na novi vodovod (dela so v teku) bodo naši pogoni imeli dovolj vode za nemoteno obratovanje.

Inž. Franjo Geč

IZ TESTAMENTA

...moji ženi, ki me je ljubila samo zaradi mene samega, najprisrčnejše pozdrave. Moji prijateljici, ki me je ljubila samo zaradi mojega denarja, ves moj denar...

Jean Paul Sartre, ki je letos odklonil Nobelovo nagrado, je nekoč dejal:

»Dve vrsti pastirjev poznam: takšne, ki jih zanima volna, in takšne, ki jih zanima ovčje meso. Same ovce ne zanimajo ne ene ne druge.«

Pesnik in kritik Antun Gustav Matoš je zastavljal svojim znancem nenavadne uganke, kot je bila naslednja:

»V eno luknjo vstopiš, na dveh izstopiš; ko pa misliš, da si že izstopil, se šele znajdeš notri. Kaj je to?«

Nihče ni vedel.

»Hlače vendar!«

Kako oskrbujemo, izdelujemo, prodajamo in izvažamo

(Nadaljevanje s 3. strani)

Premog

Navzlic stalnim urgencam pri sekretariatu za industrijo SRS in pri upravah posameznih rudnikov nismo uspeli narediti za loge premoga.

Zadeva glede preskrbe s premogom v državi je znana: **proizvajamo manj premoga, kot ga industrija potrebuje**. Kakor je bilo objavljeno v časopisih, bo zadeva rešena 1. 1970. (To je resnični primer dolgoročne planiranja!)

Zato s premogom »životarimo« in ga dobimo le za »silo« toliko, kot ga rabimo. Zalog premoga torej ni. Ob prvem večjem zastoju na železniških progah (sneg, plazovi itd.) bomo težko prizadeti in bomo obratovanje tudi delno ustavili. **Premog je bil in bo še vnaprej najkritičnejši material.**

Kokile

Tudi »borba« za kokile teče že vse leto in železarne v Štorah, Sisku in Ilijašu, ki nam jih dobavljajo, niso pokazale dovolj resnosti in strokovnosti. Doma bi pa bilo potrebno še bolj paziti na kokile in smo priporočili, da se vpeljejo za delavce, ki delajo s kokilami, premije na prihranek.

Ognjeodporne materiale: šamot, magnetit, krommagnetit in dolomit smo v redu prejemali, le od časa do časa postajajo ti materiali kritični tako količinsko kot kakovostno.

Ostale surovine, materiali in drobni artikli so bili nabavljeni v zadostnih količinah.

Izdelava proizvodov za naše kupce ni tekla zadovoljivo. Naših pogodbenih obveznosti do kupcev ne izvršujemo in smo posebno v zaostanku pri valjani robi. Glavni vzrok je ta, da nova valjarna ne dela tako, kot bi želeli in jo imamo v reklamaciji.

V ostalih obratih tudi zaostajamo povprečno za mesec dni proti pogodbenim obveznostim. Za več mesecev pa zaostajamo pri dobavi visokolegiranih jekel, ki so pravzaprav osnovni proizvod, saj smo je-klarna plemenitih jekel.

Uvoz

Zaradi izredno kritične situacije z devizami je (kot smo že omenili) uvoz reprodukcijskega materiala zelo otežkočen. Še danes nimamo vplačanih deviz za ferolegure, ki jih rabimo v IV. kvartalu 1964, in bomo ustavili izdelavo nekaterih legiranih jekel.

Imamo skupno 62 neizvršenih plačilnih nalogov v tujini za razne materiale, med njimi za take, brez katerih ne bomo mogli delati. Interveniramo na vse mogoče načine pri pristojnih organih v Ljubljani in Beogradu, da bi situacijo rešili. Rešitev pa je delno tudi v naših rokah — s tem da moramo čim več izvoziti!

Izvoz

Čeprav je v državi velika »lakota« po jeklu, smo vseeno zadolženi za izvozom. Izvažamo valjano in kovano robo in ulitke, razen tega pa tudi mehansko obdelane dele in orodja.

Čeprav tovarna kot celota skoro 100 % ostvarja proizvodni plan, ostvarjamo izvoz v 9 mesecih le s 66,6 %.

Na žalost zaostajamo v izvozu legiranih jekel in to npr. pri zaključku za kroglične ležaje s 95 % proti obvezi! Naloga obratov je, da se v prihodnjem poldrugem mesecu najbolj potrudijo, da se izvozni posli izvršijo, ker bo od tega odvisen tudi naš uvoz in s tem naše redno obratovanje.

Delavski svet je med drugim razpravljal tudi o tej zadevi in sklenil: **»Povečati dose-danji obseg izvoza!«**

»Rak rana« pri sestavljanju količin za izvoz je malomarnost pri kompletiranju naročil. Roba se v inozemstvo dobavlja v vagonih, ki morajo biti polno izkoriščeni. Dogaja pa se, da pri vsaki pošiljki manjka po nekaj ton in v špediciji ostane ob koncu meseca tudi do 200 ali 300 ton neodpremljene robe za izvoz.

Špedicija

Odpreda robe je že vsa leta preko meseca neenakomerna in se vse bolj povečuje, čimbolj se bliža konec meseca. Tako se zgodi, da se v zadnjih petih dnevih v mesecu odpreda toliko robe kot prej v petindvajsetih.

Pri taki odpreda v zadnjih petih dnevih seveda odpove točnost kontrole in reklamacije se povečujejo zaradi napak, ki so se pri odpreda spregledale.

Zato bo treba povečati skrb za čimbolj enakomerno odpreda naših proizvodov in bo s tem v zvezi verjetno potrebno vpeljati posebne ukrepe.

F. B.

IZBOLJŠANJE ZA INVALIDE

Vedno več je sodelavcev v železarni, ki morajo biti iz zdravstvenih razlogov, zaradi invalidnosti ali telesne poškodbe preko IPK — komisije premeščeni na druga, njim odgovarjajoča delovna mesta. Ti sodelavci so do invalidnosti v večini primerov bili zaposleni na težjih, fizično bolj zahtevnih delovnih mestih in so po zakonu o invalidskem zavarovanju upravičeni do nadomestila razlike osebnega dohodka med starim in novim delovnim mestom. Razlika doseženega osebnega dohodka se je tem sodelavcem doslej odmerjala vsako leto z odločbo komunalnega zavoda za socialno zavarovanje po zaključnem računu gospodarske organizacije za preteklo leto. Z ozirom na vsakoletni porast življenjskih stroškov so bili ti sodelavci pri-krajšani, ker so prejemali nadomestilo za eno leto nazaj. Če istočasno upoštevamo porast osebnega dohodka iz leta v leto, ugotovimo še večjo razliko.

Za delovne invalide II. kategorije, torej tiste sodelavce, ki delajo skrajšan delovni čas 4 ali 6 delovnih ur na dan, smo razliko osebnega dohodka že obračunali v naši delovni organizaciji vsak mesec sproti in so jo prejemali pri rednem obračunu oziroma izplačilu osebnega dohodka za tisti mesec.

Da bi se gmotno stanje delovnih invalidov III. kategorije, ki prejemajo manjši osebni dohodek na novih delovnih mestih zaradi zmanjšanja fizične zmogljivosti oziroma telesne okvare izboljšalo, je med železarno Ravne in komunalnim zavodom za socialno

zavarovanje na Ravnah dosežen sporazum, da se za to kategorijo invalidnih oseb od 1. 1. 1965 dalje obračunava razlika osebnega dohodka med starim delovnim mestom in doseženim osebnim dohodkom na novem delovnem mestu, s tem da se bo razlika izplačevala za en mesec nazaj zaradi tehnike obračuna. Npr. pri izplačilu osebnega dohodka za mesec februar bo razlika izplačana za mesec januar.

S tem bo odpravljena neenakopravnost v gmotnem položaju, s katero so bili prizadeti delavci-invalidi na podlagi obstoječih predpisov v odnosu na ostale prizadete.

Franc Golob

Večer koroških književnikov

V soboto, 24. oktobra, zvečer so v študijski knjižnici brali svoja dela »mladjevci«, slovenski književniki iz Celovca, ki se zbirajo ob svoji reviji Mladje.

Boro Kostanek, Gustav Januš, Darle Niko, Miško Maček in Valentin Polanšek so študentje in uslužbenci, ki jih poleg problemov sodobnega sveta in človeka žene k pisanju še pripadnost k naši manjšini onkraj meje.

Vojna, Koroška, ljubezen in socialna krivica, to so njihove teme. Kar napišejo, ni vse visoka umetnost, zato pa so vedno iskreni in toplo človeški. O mladih književnikih bomo v februarški številki Koroškega fužinarja povedali kaj več, danes pa objavljamo pesem Valentina Polanška, 36-letnega učitelja izpod Obirja, ki je lani izdal svojo prvo zbirko »Grape in sonce«.

PESEM MOJE MATERE

Brezkončna mena:
osem ur v tovarni,
ostale ure, če so še svetle,
na gospodskih vrtovih pri pletju plevla,
ponoči pranje, krpanje,
če že ni treba hoditi
k imovitim družinam pod ribat,
in tako naprej,
ker ljudje tako prosijo
in se bojim zamere —

in če bi bilo mogoče,
bi še iz groba hodila
izpolnjevati prošnje
vsem po vrsti
za boglonaj.

n. r.

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 3944 Tomšič F., Priročni nemško-slovenski slovar 1964.
- 3945 Novye metody analiza na metallurgičeskikh zavodah 1964.
- 3946 Bailey A. R., A Text-Book of Metallurgy 1961.
- 3947 Gross S., Berechnung u. Gestaltung von Metallfedern 1960.
- 3948 Hengstenberg-Winkler, Messen u. Regeln in der chem. Technik 1964.
- 3949 Clark G. L., The Encyclopedia of Spectroscopy 1961.
- 3950 Chalmers B., Principles of Solidification 1964.
- 3934/III Neumann A., Schweißtechnisches Handbuch für Konstrukteure III. 1963.
- 3951 Samans C. H., Metallic Materials in Engineering 1963.
- 3952 Knobloch H., Der Tonband-Amateur 1963.
- 3953 Dovifat E., Zeitungslehre I. II. 1962.
- 3954 Nedeljković B., Savremeno novinarstvo kod nas i u svetu 1964.
- 3309/II-6 Kolthoff, Elving, Treatise on Analytical Chemistry II/6 1964.
- 3587/21 Nemetalni uključci u čelicima jugosl. proizvodnje 1964.

JUBILANTI DELA

V železarni imamo že vrsto let uvedeno prakso, da sodelavce, ki so že 30 let zaposleni v podjetju, proglašujemo za jubilarne dela. Ob razpravah o predlogu statuta pa je bilo čuti tudi predloge in mnenja, da bi bilo prav, če bi v podjetju dajali priznanja tudi sodelavcem za 10- in 20-letno skupno delovno dobo.

Predlog je bil osvojen in v statutu smo napisali, da je v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov določiti kriterije in načine dajanja priznanj jubilarom za 10-, 20- in 30-letno skupno delovno dobo v naši železarni. Čeprav pravilnika o delitvi osebnih dohodkov s temi določili še nismo dopolnili je upravni odbor odločil, da je že letos proglasiti tudi jubilarne dela, ki bodo do zaključka poslovnega leta izpolnili te pogoje in imeli 10- ali 20-letno skupno delovno dobo v železarni.

Za izdelavo kriterijev in načina dajanja priznanj jubilarom dela je že bila imenovana posebna komisija. Po nepopolnih podatkih, ki so na razpolago, bo letos za jubilarne dela proglašeno nekaj nad tisoč sodelavcev. Največ bo seveda jubilarov s skupno 10-letno delovno dobo v železarni.

Po predlogih, ki so se doslej že izoblikovali, naj bi se v skupno neprekinjeno delovno dobo štel samo čas od zadnje neprekinjene zaposlitve. Izjemoma naj bi se v skupno delovno dobo štela tudi zaposlitev s prekinitvijo, ki je nastala brez krivde delavca. Za prekinitev delovnega razmerja brez krivde zaposlenih bo vsekakor upoštevati:

— odhod v JLA zaradi odsluženja vojaškega roka pod pogojem, da se je prizadeval po vrnitvi iz JLA z zakonom določenim rokom ponovno zaposliti v železarni;

— čas, ko je bil nekdo iz zdravstvenih razlogov začasno invalidsko upokojen, pa se je na podlagi mnenja zdravniške komisije po določenem času ponovno zaposlil v železarni;

— aktivno sodelovanje v NOV, internaciji ali zapor za časa okupacije, seveda pod pogojem, da je bil pred tem zaposlen v železarni in da se je ob demobilizaciji ali vrnitvi iz zapora oziroma internacije ponovno takoj zaposlil v železarni.

Seveda pa so to zaenkrat še samo predlogi in mišljenja, ki naj služijo kot osnova za razpravo. Dokončno izoblikovanje stališča in predloge pa bo moral potrditi delavski svet podjetja.

J. D.

OKTOBRA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Večko Franc — VK, Jamšek Robert — SS, Jabernik Jože — KV, Podpečan Marjan — KV, Ikovič Rafael — KV, Korinšek Evgen — KV, Piki Jože — KV, Mithans Edvard — KV, Sterkuš Jancz — KV, Kobolt Jože — KV, Matija Jože — KV, Cigale Ivan — KV, Plevnik Oto — KV, Veler Vilfrid — KV, Dobroslavec Radovan — KV, Sekavčnik Adolf — KV, Kotnik Rudolf — KV, Pepevnik Adolf — PK, Smrečnik Franc — PK, Skalič Rozika — PK, Grubelnik Franc — PK, Kuhelnik Anton — PK, Vaserfal Anica — NSS, Ferk Jerica — NSS, Walzl Jelka — NSS, Nuraj Zenelj — NK, Verbolter Valentina — NK, Krivec Vida — NK, Gorenšek Ana — NK, Burjak Angela — NK, Straser Franc — NK, Trup Franc — NK, Vasič Dragoljub — NK, Kristof Julijana — NK, Lasnik Frida — NK, Janžekovič Marija — NK, Koprivnik Angela — NK, Krajnovič Milan — NK, Dimitrijevič Dragoljub — NK, Steharnik Kristijan — NK, Založnik Franc — NK, Skarič Franc — NK, Vošner Jože — NK, Slatinšek Zora — NK, Pisar Dominik — NK, Jurač Mirko — NK, Hrzenjak Juraj — NK, Širovnik Valter — NK, Klančnik Marija — NK, Erjavc Ana — NK, Grenko Kristina — NK, Blimen Adolf — NK, Ploder Ivan — NK, Kojzek Rudolf — NK, Breg Peter — NK, Hubobrennik Jože — NK, Trbovšek Franc II. — NK, Krivograd Alojz II. — NK, Vrečar Franc

— NK, Svetec Avgust — NK, Stane Jakob — NK, Zidar Boris — NK, Čekon Avgust — NK, Tomažič Vinko — NK, Miklavc Ludvik — NK, Merkužič Ivan — NK, Miler Oto — NK, Dražnik Rudolf — NK, Plazovnik Anton — NK, Senica Jože — NK, Krivec Viktor — NK, Rotar Helena — NK, Mlačnik Ivan — NK, Kadiš Leopold — NK. Skupaj — 75 novih sodelavcev.

ODSLI PA SO IZ PODJETJA

Kuhar Avgust — VSS, Skudnik Jože — VSS, Funtek Rok — SS, Keber Jože II. — SS, Dokl Janez — SS, Urbanc Franc — SS, Kričej Franc — KV, Sedar Vinko — KV, Pavlovič Zoran — KV, Stovmenovski Stjepan — NK, Vrvanik Peter — KV, Ristič Aleksander — KV, Sidar Adolf — KV, Zvab Janez — PK, Makan Rudolf — NK, Burjak Angela — NK, Miklavžina Karel — NK, Haule Franc II. — KV, Merkužič Stefan — NK, Makan Leopold — NK, Dujč Ante — NK, Matečko Josip — NK, Kušar Stefa — NK, Kordež Stanislava — NK, Gostenčnik Stanislav — NK. Skupaj — 25.

Moderna postojanka RTV — slabši sprejem

18. oktobra je bila na vrhu naše Uršlje gore, ki ji, ne vem zakaj, tako radi pravijo Plešivec, nadvse slavnostno otvorjena nova, moderna RTV postojanka kot naša velika pridobitev.

Bil je lep jesenski dan to nedeljo in radijski prenos slavnostnih govorov je prišel preko naših sprejemnikov v dolini tako čist, da se ga je razveselilo še tako občutljivo in razvajeno uho.

Veseli radijskih in televizijskih naročnikov je bilo veliko. Mnogi so se, ne samo zaradi pričakovanih sprememb pri najemanju potrošniških kreditov, temveč tudi zaradi obljubljenega odličnega sprejema sedaj dokončno odločili za nakup televizijskega sprejemnika.

»Vsa naselja daleč okrog Uršlje gore in tja preko meje v Podjuno bodo odslej deležna kvalitetnejšega poslušanja radijskega in gledanja televizijskega programa.« Tako je bilo namreč v enem izmed slavnostnih govorov to nedeljo na Uršlji gori obljubljeno.

Na žalost pa je vse ostalo le pri obljubah. Slavnost je bila zaključena, gostje so se razšli, z njimi pa tudi dotedanji dober sprejem radia in televizije preko obstoječega RTV posrednika.

Simpatičnim napovedovalkam in napovedovalcem RTV programa ne moremo zameriti, ko tako neprizadeto in z nasmehom na obrazu opravičujejo »motnje na Plešivcu, do katerih prihaja zaradi montiranja novega TV stolpa.«

Če bi ne bili tako blizu dejanskemu dogajanju na Uršlji gori pretekle dni, bi morala takšna opravičila lažje sprejemati, ker bi pač upali in verjeli, da bo monterjem v kratkem le uspelo dokončati načeto delo.

Tisti redki planinci, ki oskrbujejo svoje zavetišče na Uršlji gori s hrano in drugimi potrebščinami, pa so vedeli povedati, da morajo njihovi gostje — monterji prebiti cele dneve v koči, ker je delo na zaledenem TV stolpu popolnoma onemogočeno.

Medtem pa smo tudi že zvedeli, da so monterji ob slabih izgledih za izboljšanje vremena bili prisiljeni zapustiti Goro in se vrniti v Krško.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Osmi kongres Zveze komunistov Jugoslavije

IZVRŠNI KOMITE CK ZKJ je po sklepkih VI. plenuma CK ZKJ sklenil, da se bo VIII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije začel 7. decembra 1964 v Beogradu.

Izvršni komite CK ZKJ je sprejel tudi predlog dnevnega dela kongresa:

1. Poročilo Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in centralne revizijske komisije o delu med VII. in VIII. kongresom.

2. Vloga Zveze komunistov pri nadaljnji graditvi socialističnih družbenih odnosov in aktualni problemi v mednarodnem delavskem gibanju in boju za mir ter socializem v svetu.

Referent: JOSIP BROZ TITO

3. Družbeno ekonomski smotri razvoja gospodarstva v naslednjem obdobju.

Referent: EDVARD KARDELJ

4. Aktualna vprašanja nadaljnje graditve Zveze komunistov Jugoslavije.

Referent: ALEKSANDAR RANKOVIĆ

5. Idejna gibanja na današnji stopnji našega razvoja in nadaljnje naloge Zveze komunistov Jugoslavije.

Referent: VELJKO VLAHOVIĆ

6. Spremembe in dopolnitve v statutu Zveze komunistov Jugoslavije.

Referent: LAZAR KOLIŠEVSKI

7. Sprejetje resolucije VIII. kongresa o nadaljnjih nalogah Zveze komunistov Jugoslavije.

8. Izvolitev Centralnega komiteja ZKJ in drugih organov kongresa.

9. Razno.



Smreke in ingoti so zmagali

Obratne nezgode v oktobru 1964

Štrikar Ivan, top. — Pri izpustu taline žlindra brizgnila in opekla desno oko.

Pogorelec Stefan, top. — Pri dvigu ingota z žerjavom je ta zanihal in mu stisnil glazenj.

Kolman Jakob, top. — Zakladal je V. F. ASEA peč. Med starim železom je bila žica. Prijel jo je, potegnil in mu je prerezala kazalec in sredinec leve roke.

Valcl Ivan, top. — Po končanem litju izlival žlindro iz ponovce. Žerjavovodja spuščal mali dvig za obračanje ponovce, pri tem je veriga ušla v ponovco. Pri izvlačenju verige, kavelj odprl vodilo zamašnega droga, skozi izlivek je pritekla žareča žlindra in poškropila po nogah.

Mrak Franc, top. — Nakladal eksotermne kape, zaboj mu je zdrsnil, ker je bil le delno naslonjen na ograjo, ter stisnil nogo.

Ozmec Maks, liv. — Opravljal delo pri vlišanju jekla v pripravljene forme. Ko je bila forma odlita, je hotel s peto pokriti še žareči vlivek s peskom. Pri tem mu je noga zdrsnila po žarečem jeklu, prežgal se je zaščitni čevlji in opekla noga.

Verbole Zdravko, liv. — Brusil že varjen jekleni ulitek. Žlindra na odlitku mu je odbila ročni brusilni aparat na koleno. Brusilna plošča je ranila nogo.

Šimič Križan, kov. — Pri nakladanju gredic na voz se je gredica skotalila na roko in mu jo zlomila.

Maček Viktor, valj. — Pri odlaganju valjanih profilov ga je stisnilo za prst na roki.

Drol Ivan, valj. — Pri dviganju palice mu je ta zvila roko v zapestju.

Grubišič Ivan, valj. — Pri iztopu palice ploščatega prereza ga je ta oplazila in opekla po nogi.

Herman Jože, valj. — Leseni hlod dal rezati sodelavki, ki dela na žagi. Sam je stal na zunanji strani lineala. Pri odpiranju ga je ta pritislil na prste in poškodoval nogo.

Rotovnik Franc, valj. — Kontrolor pregledoval valjane palice, od katerih mu je ena

zdrsnila s stolice in poškodovala roko Rotovniku.

Vučko Stefan, valj. — Pri spustitvi veza okroglih palic dal znak žerjavovodji, naj spusti breme. Sam je imel roko pod bremenom, in mu jo je seveda stisnilo.

Kobolt Franc, meh. del. — Pri struženju odlitka je komad v vpenjalni glavi zmežilo, zato je vzdolžni suport premaknilo v vzvratno smer ter prijelo za roko.

Rus Jože, meh. del. — Pri zategovanju matic je zdrsnil matični ključ in udaril z roko po obdelovalnem komadu.

Pikalo Ludvik, meh. del. — Delavec je nastavljal verigo okrog trna, pri tem se mu je trn zavalil na roko.

Gostenčnik Anton, meh. del. — Hotel izdolbsti iz obdel. kom. drobce trde kovine, ki se je zarinila v obdelovalni komad. Pri tem naslonil nogo na ročico in pognal stroj. Ker je imel ključ vtaknjen v vpenjalno glavo, mu je pritislilo roko na vodilo stružnice.

Klugler-Serafini Ernest, meh. del. — Na brusni kozi je brusil sekače. Pri brušenju središčnega gnezda mu je zaradi prevelikega pritiska na sekač zdrsnilo in je z roko zadel brusno ploščo.

Krivec Martin, hladna predelava. — Vlekel palič. jeklo iz kolobarjev. Zakasnil odrezanje žice. Konec žice udaril po glavi.

Burza Dane, str. remont. — Pri izbujanju bata iz zračnega cilindra vpenjalne glave revolverse stružnice mu je pri udarcu s kladivom zdrknil nastavek ter se je udaril po palcu.

Fink Spiro, str. remont. — Pri varjenju kisikovoda varil odrezano cev, se premaknil v območje večje koncentracije kisika, ki je pihal iz odžagane cevi. Nastale opekline na prsni.

Legner Franc, OTKR. — Na nožih spodrsnilo in si je poškodoval nogo.

Potočnik Franc, špedicija. — Viseča vrata vagona niso bila dobro zaprta. Hotel je zapreti pa so zdrknili navzdol in stisnili prst.

Perjet Simon, OTKR. — Pri rezanju probe na skobelnem stroju držal za glavo stroja, pri tem je spodrsnila leva roka na vodilo. Suneč glave stroja je potisnil roko naprej, vpeta proba ranila zapestje.

Kresnik Milan, kov. — Pri signiranju se je zakotalila kovana palica na stopalo noge.

Sešel Slavko, top. — Pri čiščenju žlindre je stal na vročih ingotih, kjer mu je zdrsnilo ter se je opeklo po nogi.

Kresnik Filip, top. — Predelavec je opomnil delavca pri vlišanju, da naj pazi, ker ima za hrptom steber. Žerjavovodji pa je dal znak za nadaljnje vlišanje. Ko se je sodelavec ozrl, da bi odmaknil drog, s katerim zapira in odpira vodilo na ponvi, ga ni uspel odmakniti od smeri proti stebri. Žerjavovodja je sunil s ponvo oz. z drogom v steber, vodilo se je dvignilo, iz izlivka pa je priteklo jeklo s polnim curkom. Curek s tekočim jeklom je močno obrizgal sodelavca.

Jošt Jurij, top. — Isto kot zgoraj; Krištan Franc I. top. — Isto kot zgoraj.

Novak Ivan I., meh. del. — Pri priklenitvi z žerjavom osmice na voz mu je ena osmica padla na nogo.

Obisk bavarskih strokovnjakov

Naša tovariša Gregl in Tušek sta bila maja letos na obisku livarn v ZRN skupaj z nekaterimi tovariši iz ostalih livarn SRS.

Strokovnjaki iz ZRN so sedaj obisk vrtili. V okviru programa, ki ga je izdelalo republiko Društvo livarjev, so med drugimi livarnami v Sloveniji obiskali tudi našo.

Skupino strokovnjakov, ki so jih spremljale tudi soproje, je vodil dr. inž. Lutz Ernst. Vodilni delavci železarn Ravne so jim razkazali našo livarno, ženske pa so si z velikim zanimanjem ogledale gimnazijo, ki jo je razkazal ravnatelj prof. Golčer ter muzej in študijsko knjižnico, ki jo je razkazal dr. F. Sušnik.

Predsednik združenja bavarskih livarjev g. Thomas je ob slovesu dejal:

»Vaš start v proizvodnji je bil dosti za nami. Toda to, kar smo videli, nas je prepričalo, da boste v kratkem dosegli našo raven.«

Po slovesu so se odpeljali proti Ljubljani. Verjetno so bili razočarani edino nad 9 km dolgim odsekom ceste, ki pelje skozi Hudo luknjo in ki so ji naši šoferji že dali vzdevek »Samajama«.

Upamo, da bo tudi ta del ceste v prihodnjem letu asfaltiran in ne bo delal več sramote deželi treh dolin.

F. B.

ZA DOBRO VOLJO

Nekoč je šel Mark Twain pogledat bližnjo bolnišnico za duševno bolne, kjer mu je ravnatelj vljudno razkazoval poslopje in tudi nekatere bolnike. V neki celici je sedel mož srednjih let, ki je prav žalostno strmel predse.

Twain je sočutno vprašal:

»Kaj se je zgodilo s tem človekom?«

»Deklica, ki jo je ljubil, ga ni marala,« je pojasnil ravnatelj.

V drugi celici pa je divje besnel drug norec, tulil in neprestano suval z rokami v steno.

»Ta primer je pa menda še hujši?« je dejal Mark Twain.

»Seveda,« je pritrdil spremljevalec, »tale mož se je namreč s tisto deklico poročil.«

Odgovor in pol

— Čuj, Matija, je vprašal Martin, — kaj si pa dal svoji kravi, ki je bila lani bolna?

— Četrta litra terpentina.

Naslednji dan je Martin ves divji prišel k Matiji.

— Sram te bodi! se je zadr. — Ubogal sem tvoj nasvet, dal sem kravi četrta litra terpentina, pa je poginila.

— Moja tudi, je mirno odvrnil Matija.

FOTOKRITIKA



Tu je pa Meža nedolžna — že pred poplavo je bil tak

Letni športi se poslavljajo — zimski se prebujajo

ODBOJKA

Železničar	18	18	0	54:6	36
Mladost (Zgb)	18	16	2	50:20	34
Partizan	18	14	4	47:17	32
Jedinstvo (Sp)	18	10	8	35:31	28
Ljubljana	18	9	9	31:37	27
Branik-Hoče	18	7	11	26:39	25
Crvena zvezda	18	6	12	31:44	24
Fužinar	18	5	13	26:45	23
Jedinstvo (B)	18	3	15	21:49	21
Mladost (Zem)	18	2	16	15:49	19

»Kar smo želeli, se nam je uresničilo,« pravi trener Filipančič in dodaja: »Ostali smo v društvu najboljših. Z boljšimi pogoji dela in predvsem z resno voljo do treninga pa bi se lahko plasirali vsaj za eno, če ne za dve stopnici više. Zadnjih pet kol smo igrali praktično brez vsakega skupnega treninga, saj je nekaj igralcev v Ljubljani, nekaj pa na Ravnah.«

Ostali so v ligi. Upajmo, da bo drugo leto še boljše!

KEGLJANJE

»Kegljači so v polnih pripravah za consko prvenstvo,« mi je povedal predsednik kluba tov Hafner. Izgleda, da so kar dobro pripravljene vsaj rezultati govorijo tako. Kar pogledamo jih:

- prijateljsko srečanje Branik — Fužinar 6649:6499. Najboljši je bil seveda tretjeplasirani z evropskega prvenstva Makar z 883 podrtimi keglji, od naših pa Trstenjak s solidno znamko 877.
- Jezerškova je postala klubska članska prvakinja z novim ženskim rekordom kegljišča s 446 podrtimi keglji.
- Drnjak Janez je dosegel nov moški rekord kegljišča z 895 podrtimi keglji. Odlično! Prvenstvo še traja. Pri mladincih je bil najboljši Levar.
- Na okrajnem prvenstvu so bili naši kot moštvo v borbenih partijah četrti in so si priborili nastop na republiškem prvenstvu.
- Sodelovali so na tekmovanju v okviru jugoslovanskih iger v Mariboru in dosegli lepe rezultate.

Res je, da imajo lepo kegljišče, priznati pa moramo, da si ga tudi zaslužijo.

NOGOMET

»Oktober je bil slabši mesec kot september,« pravi trener Gostenčnik. Od treh tekem so dobili samo eno. Opaža se, da je moštvo v krizi. Obiti za naprej sicer niso slabši, saj so naši nogometaši na tretjem mestu v razpredelnici, kljub temu, da imajo odigrano eno tekmo manj. Ti obiti pa so seveda povezani z disciplino igralcev, ki ni taka, kot bi morala biti. Neposlušnost proti trenerju in neupoštevanje njegovih navodil pred tekmo sta zadnje čase pogost pojav.

To seveda ni razveseljiva novica.

ŠAH

V oktobru je 12 šahistov igralo turnir za doseg tretje kategorije. Štirje prvoplasirani: Zonta, Pešl, Erjavc in Marin so uspeli ter si s tem pridobili pravico udeležbe na klubskem prvenstvu, ki se je pričelo 18. oktobra. Na tem prvenstvu, ki se igra po sistemu vsak z vsakim in ki bo trajalo približno dva meseca, igra 15 šahistov. Zasedba je močna, saj igra en I. kategornik, štirje II. kategorniki in deset III. kategornikov. Naši šahisti so igrali tudi na Pohorju in poželi dve visoki mednarodni zmagi. Proti Leibnitzu so zmagali s 6:2, proti Deutschlandsbergu (oba iz Avstrije) pa kar 8:0.

Tehnični vodja ŠD Fužinar, I. kategornik inž. Zunec, mi je še povedal, da si naši šahisti želijo v okviru proslave 20. obletnice ŠD Fužinar prihodnje leto močan turnir na Ravnah. Na tem turnirju bi predvidoma nastopili po en igralec iz Dravograda in Slovenjgradca, deset prvoplasiranih na klubskem prven-

stvu ŠK Fužinar in štirje močnejši slovenski igralci. Šahovska zveza Slovenije je že obljubila udeležbo mednarodnega mojstra Puca in mojstra Leška.

Šahovski klub je eden najmočnejših klubov SD Fužinar. Čestitamo in želimo: samo tako naprej!

ROKOMET

Trener Jamšek ni zadovoljen z igro in uvrstitvijo svojih varovancev. Meni, da bi se lahko z malo več truda uvrstili v zgornjem delu lestvice. Da je temu tako, je kriva neresnost igralcev, saj na tujem sploh niso v stanju dobiti tekme. Prav zaradi tega stoji pred odborom in trenerjem važna naloga, čez zimo pripraviti moštvo, ki bi ostalo v ligi. Tudi če to moštvo ne bo tako kvalitetno, važno je le, da bo borbeno.

Zelimo, da bi uspeli.

NAMIZNI TENIS

Dokler ne bo prostora, se bo pač nadaljevalo »životarjenje«. Na treh turnirjih so se izkazale predvsem pionirke, ki so med najboljšimi v Sloveniji. Bojimo se samo, da še teh ne bo več, ko bomo dobili prostore. Vse skupaj se že predolgo vleče.

NAŠA SMUČARIJA

Članek v »Delu« od 30. oktobra o gorenjskih smučarjih in njihovih pripravah me je spodbudil, da sem se obrnil na trenerja naših tekačev tov. Osenjaka in trenerja alpskih smučarjev tov. Kosa.

Pisec članka o gorenjskih smučarjih namreč ugotavlja, da smučarski klubi na Gorenjskem ne delajo dobro, in navaja kup ugotovitev, zakaj ne. Najbolj bode v oči njegov poziv, da bi morali gorenjski smučarji bolj delati, ker se bo drugače primat smučanja preselil z Gorenjske na Koroško ali na Štajersko! Nekaterim očita tudi starokopitnost, ker pač menijo, da se smučanje začne šele s prvim snegom.

Ta članek bi sicer lahko komentirali, vendar je bolje, da pogledamo, kako delajo smučarji pri nas.

Tov. Osenjak je povedal, da tekači že pridno nabirajo kondicijo od junija naprej. Junija in julija so redno trenirali trikrat tedensko, avgusta trikrat do štirikrat, v septembru in oktobru pa že redno štirikrat teden-

sko. Veliko skrb posvečajo gozdnemu teku po valovitem terenu s palicami in brez njih. Za pridobitev moči uporabljajo ročke, kladi, vrečke itd. Treninge obiskuje redno 8—10 tekačev in žal samo ena ženska. Če bodo nadaljevali s takim tempom treninga, lahko pričakujemo zelo dobre rezultate, tako da se niti ne bo preveč poznala odsotnost Krpača in Kranjčana, ki sta odšla v JLA.

Tov. Kos mi je povedal, da njegovi varovanci trenirajo že od julija redno vsak teden. Julija in avgusta so trenirali dvakrat od septembra naprej pa že trikrat tedensko. Veliko delajo tudi na razširitvi proge pod Uršljo goru in čiščenju poseke. S tem si seveda nabirajo kondicijo in pomagajo urejevati prog. Pet do sedem smučarjev kluba redno udarniško dela na progah. Vsak od teh članov najmanj 6 ur tedensko! Treninge pa obiskuje redno 8—12 tekmovalcev in (kar je najbolj razveseljivo) samo mladi in perspektivni.

Vse kaže, da so smučarji pri nas krepko zavijali rokave in pravočasno pričeli misliti na zimo. Več bodo seveda povedali rezultati.

J. Sater

TISTI, KI SO BOSI, SO VASI

Na Ravnah smo z muko organizirali republiški mladinski in pionirski turnir v namiznem tenisu. Na tekmovanju se je zbralo veliko mladih igralcev in igralcev iz Ljubljane, Kranja, Idrije in Raven.

Kar prijetno je bilo po dolgem času gledati spet te mlade igralce, kako se srčno borijo za svoje klubske barve. V kvaliteti vseh igralcev niti ne moremo govoriti o ne vem kakšnih razlikah. Občutna razlika pa je bila v športnih oblačilih.

Pretežna večina v trenirkah, lepah dresih in copatah, bolj skromni brez trenirk, najbolj skromni pa bosi. Najbrž ni treba poudariti, da so bili zadnji domačini, zato niti ni čudno, če je eden izmed redkih gledalcev rekel funkcionarju NTK Fužinar:

»Tisti, ki so v škornjih, in tisti, ki so bosi, so vaši!«

Komentar tu verjetno ni potreben.

-ate-

Dedek počiva po kosilu in smrči v vseh tonih. Mati, ki vstopi, zagleda Angelco, kako vrti gumb na dedkovem telovniku.

»Skušam najti drugo postajo,« pojasnjuje mala v zadregi.



Tudi letos je mladina delala na novem stadionu

MLADINA IN GORE



Naš upokojenec

Karel Medved,
roj. 6. 2. 1907, os.
upokojen 31. 10. 1964.
V železarni od
1. 9. 1948. PK delavec
v gradb. remontu

Kako ste zadovoljni z Informativnim fužinarjem

S tem vprašanjem smo se obrnili na nekatere sodelavce, ki so nam o prvi številki povedali:

Jakob Pavel, transportni delavec v mehanični delavnici, je povedal, da mu je Informativni fužinar zelo všeč. Pravi, da je direktor Klančnik lepo napisal o namenu novega glasila. Zanimal se je tudi za avtorja Kuharjevega posvetila, ki mu je izredno ugajalo. Vprašal je, če je imel Kuhar res navado reči: »Delajte, hudiči prekleti...« Zeli si, da bi Fužinar pač ostal tak, kot je bil in da bi objavljali osmrtnice vseh naših umrlih sodelavcev. Čudil se je še smešno nizki ceni, saj za isti denar lahko kupiš škaflo vžigalic.

Karel Dobovičnik, strugar v avtomehanični delavnici:

»Prva številka me je prijetno presenetila po pestrosti in kvaliteti člankov. Strinjam se z izjavo uredništva, da bo list pač takšen, kakršnega bomo sami pisali. Bojim pa se, da ne bo postal list, ki bo prinašal že zaključke. Želel bi, da je ta moja bojazen brez osnove in da bo Informativni fužinar prinašal problematiko in predloge tako, da bo kolektiv o aktualnih problemih pravočasno obveščen in bo v tem primeru v takih razpravah tudi lahko aktivno sodeloval.«

Relika Prinčič, uslužbenka, je povedala, da ji Informativni fužinar ugaja in si želi, da bi prinašal tudi članke o delu mladincev in mladinske organizacije.

Fran Krivograd III., valjar:

»V redu, da smo dobili tako glasilo. Prva številka se mi kar dopade. Rad bi, da bi bil Informativni fužinar tak, da bi vse stvari prikazal takšne, kakršne pač so. Bralcev seveda ne bo manjkalo.«

Jože Lekše, rezkalec v meh. delavnici:

»Prav je, da smo dobili tak list, ki nas o aktualnih problemih obvešča bolj pogosto. Prva številka mi je ugajala, upam pa, da bo v bodoče več dopisnikov, ki bodo pisali o raznih problemih in novostih, in še nekaj v premislek. Na sestankih se vedno govori samo tisto, kar ni dobro, piše pa se navadno samo tisto kar je dobro.«

Tone Vehovar, asistent energetskega obrata, je povedal, da mu je prva številka Informativnega fužinarja ugajala. Mišljenja je, da bi bilo potrebno več pisati o dogajanjih v posameznih obratih, torej več o proizvodnji, raznih izboljšavah, ki bi bile vzpodbudne za vse ostale sodelavce. V ta namen bi bilo dobro, da bi objavili več intervjujev s sodelavci, mojstri in obratovodji.

Seveda smo naleteli tudi na takšne, ki so bodisi preveč sramežljivi ali pa boječi, da bi dali kakšno izjavo. Tem samo to: »Korajža velja!«

-ate-

Mladinski odsek Planinskega društva Ravne je najstarejši v Sloveniji. Ustanovljen je bil že leta 1955. Prav to je bila prva spodbuda, ki je pokazala, kako mladino množično voditi v gore. Pozneje so se začeli mladinski odseki ustanavljati po vsej Mežiški dolini in so zajeli vso Slovenijo.

V začetku je imel naš odsek včlanjenih preko 200 mladincev in pionirjev. Posameznih izletov se je udeleževalo redno okoli 50 mladih planincev in delo je v redu potekalo. In kako je danes?

Delo je olajšano, ker smo tesneje povezani z drugimi odseki in bi zato človek pričakoval, da bo še boljše, pa je v resnici ravno obratno. Zanimanje za hojo v gore pri ravnem mladini vse bolj upada. Število članstva se je skrčilo najprej od 200 na 150 in 100 in končno pristalo pri zelo žalostni številki 60. Za tako velik kraj, kot so Ravne, je to seveda porazno. Pa seštevajmo!

Na obeh osnovnih šolah je čez 700 učencev, gimnazija jih ima okoli 300, industrijska šola okoli 200. Skupaj torej okoli 1200, na planinski izlet pa pride 15 do 20 mladincev, torej približno 1%.

In kaj je vzrok, da se mladina skoraj upira ali boji spoznavati najlepše predele naše domovine? Vzrokov je gotovo več. Del krivde nosi seveda odsek sam. Kako naj gre človek v planino, če še nikoli ni videl njenih lepote, saj ga nič ne privlači. Odsek bo moral prirediti razna predavanja, spremljana z barvnimi diapozitivi ali razglednicami. Seveda samo za mladino.

Dosti pa je tudi takih mladincev, ki so prehodili že veliko planin, a vseeno premalo, da bi jih vzljubili. Človek, ki gore resnično vzljubi, se bo vedno vračal k njim, pa naj bo star trideset ali sedemdeset let.

Marsikdo si misli: »Zakaj bi hodil v planino in se mučil, če pa lahko sedim doma in mi je prijetno.« Ko bi se le zavedali, kako lepo je šele, ko premagaš goro, stopiš na njen vrh ter se zazreš v dolino. Ves trud je v trenutku poplačen — gora nudi edinstveno doživetje. Čeprav je včasih težko, ker

piha veter, lije dež ali seka toča, vendar se prav v teh trenutkih težav v samopremagovanju kali človekova volja.

Veliko slabega in dobrega je že bilo izrečenega na račun planinstva, vendar so najlepše besede znanega francoskega planinca Mauricea Herzoga:

»Človek, ki hodi v gore, ljubi vse lepo in pravično ter ne more biti hudoben.«

Vendar ne smemo misliti: dvakrat, trikrat greš v gore pa je vse opravljeno. Ne! Hoditi je treba nenehno, z vso ljubeznijo v srcu. Pa tudi sama hoja ni dovolj, gore je treba občutiti, kakor občutimo lep film ali knjigo. Šele takrat jih bomo spoznali v pravi luči, v luči ljubezni in spoštovanja.

Poleg duševnega ugodja, ki ga dajejo planine, je prav gotovo dobro hoditi v gore tudi zaradi zdravja. Človek, ki dela ves teden v tovarni ali vsaj stanuje v njeni bližini, gotovo ne vdihava najbolj zdravega zraka. Če pa gre v naravo, se svobodno nadiha in sprosti. Taka sprememba, pa čeprav kratkotrajna, ugodno vpliva na človekovo počutje ter poveča delovni in učni učinek.

Planinsko društvo z mladinskim odsekom in vodniki se na vse načine trudi in se bo trudilo, da bi zvabilo čimveč mladine v gore. Vsi nikoli ne bodo hodili v hribe, vendar pa želimo, da bi nas bilo čim več.

Na koncu pa ponovimo verze velikega ljubitelja planin, enega izmed prvih borcev, ki so utrli pot slovenskemu Planinskemu društvu:

Ne straši nas težavna pot,
vse krepka volja zmore,
kako je lep slovenski svet,
od zgoraj pojdemo ga zret.
O, pojdemo na gore!

Marjan Lačen

V Veliki Britaniji je med 52 milijoni prebivalcev 27 vojvod, 38 markizov, 208 grofov, 103 viskontov in 523 baronov. V to število pa niso vračunani vojvode kraljevske družine.



Koča na Naravskih ledinah

Neko staro dekle je sredi noči telefoniralo policiji:

»Hitro pridite! V mojem stanovanju sta dva moška. Hotela bi, da vsaj enega vržete ven.«